Puolustusministeriö Neuvostoraportti EU/19/2024-PLM-4

Tikkanen Annina 8.2.2024

EU:n epävirallinen puolustusministerikokous 30-31.1.2024

EU:n epävirallinen puolustusministerikokous 30-31.1.2024

EU:n puolustusministerit kokoontuivat epäviralliseen kokoukseen Brysseliin 30.-31.1. Suomea kokouksessa edusti kansliapäällikkö Esa Pulkkinen.

Kokous koostui kolmesta työistunnosta. Ensimmäisen aiheena oli EU:n tuki Ukrainalle. Asiakohdan alussa kuultiin Ukrainan puolustusministeri Rustem Umerovin ennalta nauhoitettu videotervehdys. Keskustelu painottui ammustoimitusten tilanteeseen, eurooppalaisen puolustusteollisuuden kapasiteetin nostamiseen ja jäsenmaiden sotilaalliseen tukeen Ukrainalle. Suuri joukko jäsenmaita kannatti 5 miljardin euron Ukrainan avustusrahaston (Ukraine Assistance Fund) perustamista Euroopan rauhanrahaston alle mahdollisimman pian.

Toisen työistunnon aiheena oli Euroopan puolustusvalmiuden kehittäminen, mukaan lukien Euroopan puolustusteollisuuden vahvistaminen. Keskustelussa korostui tarve huomioida puolustusvalmius muissakin EU-politiikkasektoreissa, investointien tarve ja komission tuleva Euroopan puolustusteollinen strategia, joka julkaistaan helmi-maaliskuussa. Suomi antoi tuen Euroopan puolustusteollisen ja teknologisen pohjan vahvistamiselle ja komission työlle Euroopan puolustusteollisen strategian valmistelussa.

Kokous päättyi työlounaaseen YK:n, Naton ja Euroopan parlamentin kanssa. Aiheena oli Sahelin, Guineanlahden ja Punaisenmeren alueen tilanne ja EU:n sotilaallinen kriisinhallinta.

EU:n sotilaallinen tuki Ukrainalle ja ammustoimituksissa ja –hankinnoissa edistyminen Ukrainan tueksi

Asiakohdan alussa kuultiin **Ukrainan puolustusministeri Rustem Umerovin** ennalta nauhoitettu videotervehdys, jossa Umerov kiitti EU:n tuesta Ukrainan hyväksi.

Ukrainan sotilaallisesta tuesta käytävä keskustelu painottui ammustoimitusten tilanteeseen, eurooppalaisen puolustusteollisuuden kapasiteetin nostamiseen ja jäsenmaiden sotilaalliseen tukeen Ukrainalle. Viron aloitteesta maaliskuussa 2023 ammusaloitteen osalta miljoonan ammuksen raja tullaan saavuttamaan vuoden 2024 loppuun mennessä, ja maaliskuuhun mennessä tästä on toimitettu noin puolet. ASAP-asetuksen tuella eurooppalaisen teollisuuden ammustuotanto pystytään nostamaan 1,3-1,4 miljoonaan vuoden loppuun mennessä.

Iso joukko jäsenmaita kannatti 5 miljardin euron Ukrainan avustusrahaston (Ukraine Assistance Fund) perustamista Euroopan rauhanrahaston alle mahdollisimman pian. Euroopan rauhanrahaston (EPF) osalta ollaan olosuhteiden muuttumisen myötä uudessa tilanteessa, jossa erittäin toimivaksi osoittautunutta instrumenttia tulee sopeuttaa vallitsevaan tilanteeseen. Tarkoituksena on, että toimitettavan avun takaisinmaksut jäsenmaille olisi jatkossa tarkoitus siirtymäkauden puitteissa lopettaa ja siirtyä vain yhteishankintojen kautta toimitettavan materiaalin takaisinmaksuun. Perusteluna komission mukaan on se, ettei varastoissa ole enää toimitettavaa tavaraa. Eräät maat kuitenkin peräänkuuluttivat jatkokeskusteluja Eurooppa-neuvostossa. Yhteishankintojen lisäksi EUMAM Ukraine –operaation kulujen korvaamista EPF:stä jatkettaisiin.

EU:n itselleen asettama kunnianhimoinen tavoite miljoonasta ammuksesta maaliskuuhun 2024 mennessä on alle puolet Ukrainan tarpeesta. Siksi EU:n tulee kasvattaa puolustusteollista kapasiteettia Ukrainan tarpeisiin. Ukrainan tilanne rintamalla on huolestuttava Venäjän kasvattaessa suorituskykyjään.

Suomi antoi puheenvuorossaan tuen Ukrainan tukemiselle jatkossakin.

Sisämarkkinakomissaari Thierry Breton selosti käymistään keskusteluistaan jäsenmaiden kanssa puolustusteollisen kapasiteetin nostamisesta ja mainitsi myös käyneensä Suomessa.

Puolustusvalmius

Työistunnon aiheena oli Euroopan puolustusvalmius. Työistunnon aloitti **KEVP Josep Borrell** kertaamalla Euroopan puolustusteollisen strategian taustat ja korosti teollisen kapasiteetin kasvattamisen tärkeyttä.

Keskustelussa korostui puolustusvalmiuden valtavirtaistaminen kaikkiin EU-politiikkasektoreihin. EU tarvitsee jatkossakin suuria investointeja turvallisuuteen. Komissio valmistelee parhaillaan Euroopan puolustusteollista strategiaa, joka on määrä julkaista helmi-maaliskuussa. Puolustusteollisen strategian osalta kaikki jäsenmaat yhtyivät aiheen tärkeyteen, ja toivat esiin tarpeen tuotantokapasiteetin kasvattamiselle sekä Euroopan puolustusteollisen ja teknologisen pohjan (EDTIB) vahvistamiselle. Monet korostivat olemassa olevia instrumentteja, Natoa sekä pk-yrityksiä.

Puolustusteollisuuden lisäksi jäsenmaat nostivat esiin muun muassa sotilaallisen liikkuvuuden, EU:n nopean toiminnan kyvyn sekä pysyvän rakenteellisen yhteistyön tärkeinä elementteinä puolustusvalmiudelle.

Sisämarkkinakomissaari Breton korosti puheenvuorossaan siirtymistä hätäinstrumenteista pitkän aikavälin rakenteelliseen muutokseen. Euroopan tuotanto on tärkeää, eikä tulisi olla liikaa riippuvuutta muista. Teollisuuden pitäisi ottaa enemmän riskejä ja tämän lisäksi kapasiteettia tulisi olla olemassa jatkuvasti. Euroopasta tulisi olla saatavissa tarvittavaa materiaalia.

Kaikki jäsenmaat yhtyivät aiheen tärkeyteen, ja toivat esiin tarpeen tuotantokapasiteetin kasvattamiselle sekä Euroopan puolustusteollisen ja teknologisen pohjan (European Defence Technological and Industrial Base, EDTIB) vahvistamiselle.

Suomi antoi tuen Euroopan puolustusteollisen ja teknologisen pohjan vahvistamiselle ja komission työlle Euroopan puolustusteollisen strategian valmistelussa. Strategian ydinelementtien tulisi keskittyä Euroopan puolustuskykyjen ja puolustusteollisuuden valmiuden ja resilienssin vahvistamiseen. Strategiassa on tärkeä painottaa pk-yritysten pääsyä tuotantoketjuihin ja rajat ylittävää T&K-yhteistyötä hyödyntäen olemassa olevia aloitteita ja säilyttäen suorituskykylähtöisyyden. Yhteentoimivuutta olisi lisättävä edistämällä jäsenvaltioiden yhteistyötä jo uusien puolustusvalmiuksien T&K-vaiheessa.

Työlounas

Työlounaalla ministerit saivat tilannekatsauksen Sahelin, Guineanlahden ja Punaisenmeren alueen tilanteesta ja sotilaallisesta kriisinhallinnasta. EU:n Punaisenmeren operaatio sai kaikilta jäsenmailta tuen. Suomen tarkempi kansallinen kannanmuodostus Punaisenmeren operaatiota koskien on kesken.

Suomi korosti yhteistyötä saman mielisten kumppaneiden, kuten USAn kanssa. Yhdysvallat on kasvattanut läsnäoloaan Punaisenmeren alueella ja perustanut joulukuussa 2023 kansainvälisen merikoalition (Prosperity Guardian) suojelemaan rahtiliikennettä Punaisellamerellä.

Suomen edustajat

Kansliapäällikkö Esa Pulkkinen ja virkamiesvaltuuskunta: COPS-suurlähettiläs Juha Ottmann / EUE, kansliapäällikön avustaja Mikko Koskimaa / PLM, erityisasiantuntija Meiju Keksi / EUE, erityisasiantuntija Anna Oksanen / EUE ja erityisasiantuntija Annina Tikkanen / PLM.

Asiakirjat
-

Liitteet Napsauta tähän ja kirjoita liitteet

Viite Napsauta tähän ja kirjoita viite